

endemische soorten opvallend. Dat slechts één daarvan ook in Zuid-Selebes voorkomt, is mogelijk een aanwijzing voor de hypothese van het ontstaan van het eiland uit meer dan één kleinere eilanden, i.c. van de vroegere isolatie van Noord-Celebes. Ook de Noord-Zuid-lijn (II) is een in deze streken veel voorkomend areaal, dat evenals de westgrens van veel oostelijke en de oostgrens van veel westelijke soorten het karakter van Straat Makassar als demarcatielijn demonstreert. De arealen, die, hetzij in het Noorden (dus Selebes — Philippijnen — Borneo), hetzij in het Zuiden (dus Zuid-Selebes — Java), die zeestraat omvatten, zijn in deze kleine collectie onevenredig zwak vertegenwoordigd. Dat overigens dergelijke arealen in het algemeen niet buitengewoon talrijk zijn, is begrijpelijk, want het zijn vooral die soorten, die nog slechts een betrekkelijk klein gebied bewonen en pas begonnen zijn met om een van de uiteinden van Straat Makassar heen te „kruipen” (V en VI). Oudere soorten of soorten met een grootere migratie-snelheid toch zullen als regel dit „demonstratieve” stadium reeds overschreden hebben en thans een grooter gebied innemen (vgl. IV en ook III).

Buitenzorg.

H. J. LAM.

ENKELE MEDEDEELINGEN OVER HET VOORKOMEN VAN DEN TAPIR OP SUMATRA'S OOSTKUST

In VAN BALEN wordt de Maleische naam van den tapir vermeld als koeda ajer, koeda rimboe en babi oeloe. Daarmede kon ik de menschen hier echter niet duidelijk maken, welk dier ik bedoelde. De naam hier zoowel bij de Maleiers als bij de Batakkers in zwang, alsmede op een deel van de Westkust, is sipan, tjipan of tjepan.

Vroeger moet dit dier in het oude cultuurgebied veel algemeener zijn geweest. De huidige bevolking van de oostkust, van Besitang tot ongeveer Lima Poeloeh, kent evenwel het dier niet: de boschmaleiers, die bij mij een tapir zagen, wisten niet wat dit voor een dier was, zoodat de uitroeiing van den tapir in bovengenoemd gebied reeds vrij lang geleden moet hebben plaats gevonden. Toch kan ik met vrij groote zekerheid mededeelen, dat nog enkele exemplaren zich hebben kunnen staande houden, doch alleen in moeilijk toegankelijke kustmoerassen. Zoo komen nog enkele individuen voor op de concessies Tandjoeng Koeba en Tanah Gamboes, als ook in de kustmoerassen tusschen Batoe Bahra en Tandjoeng Balei. Voor ongeveer 3 jaar werd dicht bij Tandjoeng Balei nog een exemplaar geschoten. In Boven Asahan, van Padang Poelau tot Kota Pinang, zijn nog veel tapirs, die men hier als algemeen voorkomend kan beschouwen; de tapir is hier dan ook goed bekend.

De Maleiers eten het dier niet, daar het als onrein wordt beschouwd; de Batakbevolking daarentegen eet wel tapir-vleesch. Vermeld wordt in VAN BALEN, dat de tapir zeer schuw is, hetgeen mij echter niet juist lijkt. Integendeel, het dier is zoo weinig schuw, dat het, zoekend naar zout, onder de bewoonde huizen komt om de zilte aarde, gedrenkt met keukenafval, op te likken. De vangmethode is dan ook gebaseerd op den zouthonger van het dier. Weet men een wissel van den tapir, dan wordt hier een ruwhouten val gebouwd, met een eenvoudige valdeur. Als aas worden in zoutwater gedrenkte lappen of struiken gebruikt. Ook wordt wel de ruimte onder het huis, waar het dier geregeld komt, afgeschoten en hierin een ingang met valdeur gemaakt. Zoo is mij een geval bekend, dat een tapir geregeld onder de pendoppo van een huis van een assistent lag te slapen (onderneming Loendoet).

De Maleiers beweren, dat zij soms tapirs vangen door ze, wanneer zij liggen te slapen, eenvoudig de pooten vast te binden. Hoe vreemd dit ook moge klinken, toch geloof ik, dat dit soms mogelijk zal zijn: de tapir slaapt nl. zeer vast, hetgeen het volgend voorbeeld duidelijk aantoonst. Het groote wijfje, dat door mij naar de Rotterdamsche Diergaarde werd verzonden, vertoonde twee groote abcessen. Na opening hiervan dienden de overgebleven groote wonden dagelijks behandeld te worden. En dit gebeurde nu als het dier sliep. Men kon dan zonder bezwaar het in de wonden gebrachte gaas er voorzichtig uittrekken, de wonden irrigereen en weer opnieuw optamponneeren, zonder dat het dier wakker werd!

Helaas is m.i. ook deze diersoort bestemd om uit te sterven en ik geloof, dat slechts een reservaat het redden kan. Wettelijke maatregelen zullen in het dun bevolkte gebied niet zijn toe te passen, want het daartoe benodigd betrouwbaar controleerend personeel zal duur en lastig te krijgen zijn. De tapir zal zich natuurlijk in de ongecultiveerde landen zeer goed in stand kunnen houden, doch zoodra zoo'n streek in ontginning gebracht wordt, moet het dier onherroepelijk verdwijnen, daar het m.i. te groot is en een groote hoeveelheid voedsel noodig heeft, zoodat het schadelijk is en dus vervolgd zal worden.

Daar de tapir voor onrein gehouden wordt, dacht ik eerst dat deze omstandigheid het voor uitsterven zou behoeden. Deze meening moest ik echter herzien, daar in 1930 en in begin 1931 mij 7 gevallen van gevangen en gedooide tapirs bekend geworden zijn. Twee van deze dieren werden opgegeten, één door Batakkers boven Padang Poelau, één door contractanten van de onderneming Goenoeng Melajoe. — Het vleesch moet grof-vezelig, doch goed van smaak zijn. — Van de overige dieren werden 2 door mij aangekocht ten behoeve van de Rotterdamsche Diergaarde; de andere twee liet men eenvoudig liggen.

Vanaf 1928 zijn mij nog 10 niet geheel betrouwbare gevallen van afgemaakte tapirs bekend geworden, doch men moet dergelijke verhalen steeds met een zekere reserve aanvaarden, daar er altijd zeer veel jagers-latijn bij te pas komt.

Nu de landstreek, waar genoemde dieren voorkomen, geopend is als cultuurgebied, zal deze diersoort zich hier op den duur alleen in het ontoegankelijk gebied kunnen staande houden.

Tebing-Tinggi.

J. A. COENRAAD.

KORTE MEDEDEELINGEN

Elephantopus scaber L. — Naar aanleiding van de korte mededeling op blz. 199 van de vorige aflevering, kan ik nog het volgende aan de waarnemingen toevoegen. Inderdaad heb ik de interessante bloembiologiese waarneming van het bedoelde verslag over het hoofd gezien. Uit dit verslag blijkt, dat de excursionisten de planten en de bestuivende bijen zagen kort voor de middagtrein van Tji-boengoer naar Tjikampek vertrok. De bijen waren dus ongeveer om half drie in de bloemen bezig.

Gedurende een kort verblijf in de maand Juli van dit jaar aan de Zuid-kust bij Karang Hawoe (Wijnkoopsbaai) nam ik enkele dagen achtereen de Indiese honigbij: *Apis indica* F. in de bloemen van *Elephantopus* waar en ook hier was de werktijd zeer kort, hij begon tegen half drie en eindigde ongeveer om drie uur. Daarna bleven de bloemen onbezocht. Uit de verschillende, zij het ook fragmentarische waarnemingen blijkt in elk geval, dat *Elephantopus* door insecten en wel door bijensoorten bezocht wordt.

DOCTERS VAN LEEUWEN.